

Przystanek matura

Rozprawka

Czy łatwo jest odnieść sukces ekonomiczny? Rozważ problem i uzasadnij swoje stanowisko, odwołując się do podanego fragmentu "Lalki" Bolesława Prusa oraz innego tekstu kultury.

Szliśmy przez ulicę nie mówiąc do siebie. Stach przygryzał wargi, a mnie już wówczas przeszło na myśl, że to wydobywanie się z piwnicy jest symbolem jego życia, które upłynęło na wydzieraniu się ze sklepu Hopfera na szerszy świat.

Proroczy wypadek! ... bo i do dziś dnia Stach ciągle tylko wydobywa się na wierzch. I Bóg wie, co by dla kraju mógł zrobić taki jak on człowiek, gdyby na każdym kroku nie usuwano mu schodów, a on nie musiał tracić czasu i sił na samo wydzieranie się do nowych stanowisk. Przeniósłszy się do mnie pracował po całych dniach i nocach, aż mnie nieraz złość brała. Wstawał przed szóstą i czytał. Około dziesiątej biegł na kursa, potem znowu czytał. Po czwartej szedł na korepetycje do kilku domów (głównie żydowskich, gdzie mu Szuman wyrobił stosunki) i wróciwszy do domu, znowu czytał i czytał, dopóki zmorzony snem nie położył się już dobrze po północy.

[...]

Cały sekret polega na tym, że miał bogatego współnika i że kontentowałem się cztery i pięć razy mniejszym zyskiem niż inni. Toteż mój kapitał ciągle wzrastający był w ciągłym ruchu. - No i - dodał po chwili - miałem też szalone szczęście... Jak gracz, któremu dziesięć razy z rzędu wychodzi ten sam numer w rulecie. Gruba gra? ... prawie co miesiąc stawiałem cały majątek, a co dzień życie. [...] Ileż to razy mówiono o mnie i prawie do mnie, że karmię się z fartucha żony, że wszystko zawdzięczam pracy Minclów, a nic, ale to nic - własnej energii, choć przecie ja podźwignąłem ten kramik, zdwoiłem jego dochody...

[...]

Tak... tak... - przerwał książkę. Ten rodzaj majątków bywa zwykle niepewny, ale za Wokulskiego ręczę. Hrabina mówiła ze mną, a ja zapytywałem oficerów, którzy byli na wojnie, między innymi mojego siostrzeńca. Otóż o Wokulskim było jedno zdanie, że dostawa, której się on dotknął, była uczciwa. Nawet żołnierze, ile razy dostali dobry chleb, mówili, że musiał być pieczony z mąki od Wokulskiego. Więcej hrabiemu powiem - ciągnął książkę - że Wokulski, który swoją rzetelnością zwrócił na siebie uwagę osób najwyżej położonych, miewał bardzo pojętne propozycje. [...]

[...]

- Powiedz mi - po raz pierwszy odezwał się Wokulski - za cóż ja mam dostać pięćdziesiąt tysięcy?...

Suzin rzuca się na fotel, opiera ręce na brzuchu i wybucha śmiechem.

- Ot, za to samo, że się pytasz!... Inny nie pyta: za co weźmie pieniądze, tylko dawaj... A ty jeden chcesz wiedzieć: za co zarobisz takie pieniądze. Ach, ty gołąbku!...

- To nie jest odpowiedź.

- Zaraz ja tobie odpowiem - mówi Suzin. - Najpierw za to, żeś ty mnie jeszcze w Irkucku przez cztery lata rozumu uczył. Żeby nie ty, ja nie byłbym ten Suzin co dziś. No, a ja Stanisławie Piotrowiczu, ja nie wasz człowiek: za dobro daję dobro...
- I to nie odpowiedź - wtrącił Wokulski. [...]
- Już ty w tej izbie nie chciej ode mnie objaśnienia; a tam na dole sam zrozumiesz. Może być, kupię trochę galanterij paryskich, a może być, kilkanaście statków kupieckich. Ja po francusku ani w ząb i po niemiecku też, więc trzeba mi człowieka takiego jak ty...

*Załączony tekst jest fragmentem lektury obowiązkowej, toteż musisz w swoim wypracowaniu odwołać się do całego utworu.

I. Wstępne rozpoznanie

1. Określ gatunek utworu.

.....

2. Określ czas, w jakim utwór został napisany.

.....

3. Kontekst filozoficzny.

.....

4. Wymień bohaterów fragmentu i dokonaj krótkiej ich prezentacji.

A.

B.

C.

D.

II. Sformułowanie tezy (hipotezy) interpretacyjnej.

.....

III. Przytoczenie przykładów z załączonego fragmentu.

1 akapit

2 akapit

3 akapit

4 akapit

IV. Odwołanie do całego utworu - przykłady

.....

V. Inne teksty kultury

1. Zenon Ziembiewicz

A. podaj tytuł utworu i jego autora/kę.

.....

B. wymień osiągnięcia zawodowe Zenona Ziembiewicza.

.....
C. w jaki sposób je zdobył?

.....
VI . Wnioski

.....
ODPOWIEDZI DO ZADAŃ

I. Wstępne rozpoznanie

1. Określ gatunek utworu.

Jest to powieść realistyczna.

2. Określ czas, w jakim utwór został napisany.

Utwór został napisany w epoce pozytywizmu.

3. Kontekst filozoficzny

W powieści mamy nawiązania do pozytywistycznego kultu pracy i nauki.

4. Wymień bohaterów fragmentu.

A. Ignacy Rzecki - subiekt w sklepie Wokulskiego.

B. Stanisław Wokulski - kupiec, łączył cechy romantyka i pozytywisty.

C. księżę - arystokrata.

D. Suzin - kupiec rosyjski, przyjaciel Wokulskiego.

II. Sformułowanie tezy (hipotezy) interpretacyjnej.

Przykładowa teza: Uważam, że nie jest łatwo odnieść sukces ekonomiczny.

III. Przytoczenie przykładów z załączonego fragmentu.

1 akapit: Na temat Wokulskiego wypowiada się Ignacy Rzecki. Według niego Wokulskiego cechował upór. Nie zrażał się przeszkodami, które pojawiały się na jego drodze. Był pracowity i zaradny. Pomimo natłoku zajęć, nie zaniedbywał nauki.

2 akapit: Mówi Wokulski i wyjaśnia przyczyny swojego sukcesu. Miał bogatego wspólnika. Nie był chciwy i zadowalał się mniejszym zyskiem. Dbał o wysokie obroty w handlu. Ryzykował własnym majątkiem, a nawet życiem. Swoją sukces zawdzięcza nie tylko majątkowi żony, ale przede wszystkim własnej energii i pomysłowości.

3 akapit: O zaletach Wokulskiego mówi księżę. Podkreśla jego rzetelność, uczciwość, dbanie o dobrą jakość oferowanych towarów i usług.

4 akapit: Jest to rozmowa pomiędzy Wokulskim a Suzinem. Dowiadujemy się z niej, że Wokulski posiada dużą wiedzę i umie się nią bezinteresownie dzielić z innymi. Ponadto jest człowiekiem honorowym.

IV. Odwołanie do całego utworu - przykłady

Miłość do Izabeli Łęckiej stała się siłą napędową jego poczynań. Dla niej pojechał na wojnę, aby na handlu bronią pomnożyć swój majątek. Dla niej uczył się języka angielskiego. Był człowiekiem, który posiadał zdolność przewidywania, potrafił dobrze inwestować, miał dar przekonywania. Posiadał umiejętność zjednywania sobie ludzi. Potrafił szybko podejmować właściwe decyzje. Miał życzliwy stosunek do ludzi. Był skłonny do bezinteresownej pomocy (Węgiełek, furman Wysocki, Marianna).

V. Inne teksty kultury

1. Zenon Ziembiewicz

A. podaj tytuł utworu i jego autora/kę.

Zenon Ziembiewicz to bohater powieści "Granica" Zofii Nałkowskiej.

B. wymień osiągnięcia zawodowe Zenona Ziembiewicza.

Ukończył studia w Paryżu. Był redaktorem naczelnym gazety "Niwa". Został prezydentem miasta.

C. w jaki sposób je zdobył?

Był człowiekiem pracowitym i wytrwałym. Jednak nie mógł samodzielnie podejmować decyzji ani jako redaktor, ani jako prezydent. Był zależny od swoich mocodawców. Był pionkiem w ręku siły rządzącej. Był człowiekiem uległym i idącym na kompromisy. Nie miał przyjaciół.

VI . Wnioski

Człowiek, aby osiągnąć sukces ekonomiczny musi posiadać określone umiejętności i cechy charakteru. Istotne są też okoliczności zewnętrzne, które mogą sprzyjać lub utrudniać życie bohaterowi.